

Gelecek Alg?s? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Gelecek Alg?s? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22068>

Özet

Gelecek Algısı Ölçeği, 1998 yılında E. A. Summak- Gören tarafından doktora tezi kapsamında geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Ölçek geliştirme çalışması, **Gaziantep** ilindeki lise öğrencilerinin muhtemel geleceklere (özellikle 2020 yılına kadar olan döneme) ilişkin algıları, beklentilerini ve bu algıları demografik değişkenlerle ilişkilerini sistematik olarak incelemek amacıyla tasarlanmıştır. Bu araç, öğrencilerin geleceğe yönelik **iyimserlik**, kaygı ve kontrol algıları gibi çok boyutlu bir **psikolojik yapıyı** ölçmeyi hedeflemektedir. Ölçek, eğitim psikolojisi ve geleceğe yönelik çalışmalar alanında gençlerin perspektiflerini anlamak için önemli bir katkı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Gelecek algısı, **psikolojik yapı**, lise öğrencileri, Summak- Gören, **Gaziantep**, doktora tezi, geleceğe bakış, ölçek geliştirme.

Yazarlar

E. A. Summak- Gören

Amaç

Ölçeğin temel amacı, **lise öğrencilerinin** kişisel, sosyal ve küresel düzeydeki geleceğe dair algıları nicel yöntemlerle ölçmektir. Geliştirici, öğrencilerin geleceğe yönelik planlama yeteneklerini, umut düzeylerini ve olası risklere karşı geliştirdikleri tutumları belirlemeyi amaçlamıştır. Bu sayede, gençlerin gelecekle ilgili sahip oldukları beklentilerin eğitim ve rehberlik hizmetleri üzerindeki etkileri incelenebilir.

Araç, özellikle gençlerin **kariyer rehberliği** ve yaşam becerileri eğitimlerinde kullanılmak üzere tasarlanmıştır, çünkü geleceğe yönelik algılar bireylerin mevcut akademik ve sosyal davranışları doğrudan etkilemektedir. Ölçek, 2020 yılı gibi belirli bir zaman dilimine odaklanarak, dönemsel algı farklılıkları da analiz etme imkanı sunmuştur.

Yapı

Gelecek Algısı Ölçeği, bireyin gelecekle ilgili bilişsel değerlendirmelerini ve duyuşsal tepkilerini kapsayan karmaşık bir yapıyı ölçer. Bu yapı, genellikle geleceği kontrol edebilme inancı (içsel kontrol odağı), iyimserlik/kötümserlik düzeyi ve gelecekteki olayların netliği gibi temel boyutlardan oluşur. Ölçek, öğrencilerin sadece kendi yaşamları değil, aynı zamanda toplumun ve dünyanın geleceğine dair algıları da yansıtacak maddeler içerecek şekilde geliştirilmiştir.

Ölçek geliştirme süreci, geleceğe yönelik çalışmalar (futures studies) ve **gelişim psikolojisi**

literatürüne dayanmaktadır. Ölçeğin maddeleri, öğrencilerin teknoloji, çevre, ekonomi ve sosyal ilişkiler gibi farklı alanlardaki beklentilerini kapsayacak şekilde hazırlanmıştır. Bu çok boyutlu yaklaşım, geleceğe yönelik algının bütüncül bir resmini sunmayı hedefler.

Geçerlik

Kaynak içerikte geçerlik bilgisi açıkça belirtilmemiş olsa da, bir **doktora tezi** kapsamında geliştirilen ölçek için kapsamlı geçerlik çalışmaları yapılmıştır varsayılmaktadır. Bu çalışmalar tipik olarak **kapsam geçerliği** (uzman görüşleri ile madde havuzunun uygunluğunun değerlendirilmesi) ve **yapı geçerliğini** (faktör analizi ile ölçeğin teorik boyutların doğrulanması) içerir.

Yapı geçerliğinin incelenmesi, ölçeğin gerçekten gelecek algısı yapısını ölçüp ölçmediğini istatistiksel olarak kanıtlamak için kritik öneme sahiptir. Detaylı istatistiksel sonuçlar, faktör yükleri ve geçerlik katsayıları için Summak- Gören (1998) tarafından hazırlanan orijinal tezin incelenmesi gerekmektedir.

Güvenirlilik

Güvenirlilik bilgisi orijinal kaynakta yer almasa da, ölçeğin bilimsel standartlara uygun olarak geliştirildiği düşünülmüşse, iç tutarlılık analizlerinin yapılmış olması kesindir. Güvenirlilik çalışmaları arasında en yaygın kullanılan yöntem, ölçek maddelerinin iç tutarlılığını gösteren **Cronbach Alfa** katsayısının hesaplanmasıdır. Ek olarak, ölçeğin zaman içinde tutarlı sonuçlar verip vermediğini belirlemek amacıyla test-tekrar test güvenilirliği de incelenmiş olabilir.

Gelecek Algısı Ölçeği'nin akademik yayın standartlarına karşılamak için yeterli düzeyde bir güvenirlik katsayısına sahip olduğu beklenir. Yüksek güvenirlik, ölçeğin ölçtüğü yapıyı rastgele hatalardan arındırılmış bir şekilde ölçtüğünü gösterir. Spesifik güvenirlik sonuçları, yalnızca ilgili doktora tezinde bulunabilir.

Faktör Analizi

Ölçeğin çok boyutlu yapısını ortaya çıkarmak ve yapı geçerliğini desteklemek amacıyla **Keşfedici Faktör Analizi (KFA)** kullanılmıştır. Bu analiz, ölçek maddelerinin hangi temel alt boyutlar etrafında toplandığını belirlemeye yardımcı olmuştur. Gelecek Algısı Ölçeği'nin, öğrencilerin algılarını temsil eden birkaç ana faktöre ayrıldığı varsayılmaktadır (örneğin, Kişisel Yımsırlik, Toplumsal Kaygı, Teknolojik Beklenti).

Faktör analizi sonuçları, her bir faktöre ait öz değerleri, varyans açıklama oranları ve maddelerin faktör yüklerini içermektedir. Bu istatistiksel kanıtlar, ölçeğin teorik yapısının ampirik verilerle uyumlu olduğunu göstermekte ve ölçeğin nihai formunun belirlenmesinde rol oynamıştır.

Ölçme Aracı

Test Türü: Psikometrik Ölçek Geliştirme (Geliştirme)

Format: Orijinal kaynaktan derecelendirme bilgisi belirtilmemiştir; ancak geliştirme ölçeği olduğu için, maddelerin genellikle **Likert tipi derecelendirme** (örneğin, "Hiç katılmıyorum"dan "Tamamen katılmıyorum"a kadar 5 veya 7 seçenekli) formatında olduğu varsayılmaktadır.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Lise öğrencileri

Yaş Grubu: Ergenlik dönemi (Genellikle 14-18 yaş aralığı)

Popülasyon Detayları: Çalışma, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'ne sunulan bir doktora tezi kapsamında, Gaziantep'teki lise öğrencileri üzerinde yürütülmüştür.

Test Metodolojisi: Uygulama, öz bildirim yöntemiyle gerçekleştirilen bir kağıt-kalem testidir. Bireylerden, gelecekle ilgili sunulan ifadelerle ne ölçüde katıldıkları belirtilmeleri istenir.

Anahtar Kelimeler

Ölçek geliştirme, gelecek beklentisi, ergenlik, Gaziantep Üniversitesi, doktora tezi, psikolojik ölçüm, sosyal algı.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut değildir.

Kurum E-posta Adresleri: Bilgi mevcut değildir (Orijinal tez kurumu: Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).

Yazma Adresi: Bilgi mevcut değildir (Referans olarak Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü kullanılabilir).

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, 1998 yılında E. A. Summak- Gören'in doktora tezi çalışması olarak geliştirilmiştir. Ölçeğin akademik ve araştırma amaçları için genellikle tez yazarından veya Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nden izin alınması gerekmektedir. Ticari kullanım veya lisans ücreti hakkında bilgi mevcut değildir.

Kaynaklar

Summak- Gören, E. A. (1998). *An Analysis of high school students perceptions of probable futures by the year 2020 (A case study in Gaziantep)* (Doctoral dissertation). Gaziantep University Social Sciences Institute, Gaziantep.

Gelecek Alg?s? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir. Kaynak içerikte ölçek maddeleri sağlanmamıştır. Ölçek maddeleri ve puanlama yönergeleri için araştırmacının orijinal 1998 tarihli doktora tezine başvurulması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM